กระทู้ถามที่ ๒๘๐ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๙ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ปัญหาการขาดแคลนแพทย์

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

จากมาตรฐานการรักษาพยาบาลและจ่ายยาแก่ผู้ป่วยที่แตกต่างกันของโรงพยาบาลของรัฐกับเอกชน ระหว่างผู้ป่วยที่อยู่ในระบบสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการ สิทธิจากระบบประกันสังคม ประชาชนร้องเรียนว่า คุณภาพและมาตรฐานของการรักษาและยาแตกต่างกัน คุณภาพของยาและมาตรฐานของการจัดยาและการบริการที่เกี่ยวข้องของโรงพยาบาลเอกชนดีกว่าโรงพยาบาลของรัฐ ประกอบกับนโยบาย ๓๐ บาทรักษาทุกโรค ส่งผลให้การขยายตัวของโรงพยาบาลเอกชนกระจายไปเกือบทุกจังหวัด แพทย์จำนวนมากถูกซื้อตัวให้ลาออกจากระบบราชการเพื่อรับค่าตอบแทนที่สูงกว่า ทำให้โรงพยาบาลของรัฐมีจำนวนแพทย์ลดลง ในขณะที่จำนวนประชากรเพิ่มสูงขึ้นควรที่จะได้มีการเพิ่มจำนวนแพทย์ให้สอดคล้องกับจำนวนประชากร จึงขอเรียนถามว่า

๑. อัตราส่วนแพทย์กับจำนวนประชากรตามมาตรฐานสากลกำหนดไว้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. ปัจจุบันอัตราส่วนแพทย์หนึ่งคนกับจำนวนประชากรของไทยอัตราส่วนเป็นอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. ปัจจุบันในโรงพยาบาลของรัฐขาดแคลนแพทย์หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๔. กระทรวงสาธารณสุขมีแผนการในการผลิตแพทย์ในระยะยาวอย่างไร และจะใช้งบประมาณต่อคนจำนวนเท่าใด ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วัชระ เพชรทอง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๒๘๐ ร.

ของ นายวัชระ เพชรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพมหานคร
เรื่อง ปัญหาการขาดแคลนแพทย์

ข้าพเจ้า นายวิทยา แก้วภราดัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

<u>คำถามที่ ๑</u> อัตราส่วนแพทย์กับจำนวนประชากรตามมาตรฐานสากลกำหนดไว้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

<u>คำตอบที่ ๑</u> อัตราส่วนแพทย์กับจำนวนประชากรที่เหมาะสมตามข้อเสนอแนะจากการประชุมแพทยศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ ๗ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้มีจำนวนแพทย์อยู่ในสัดส่วนแพทย์ ๑ คนต่อประชากร ๑,๕๐๐ คน

<u>คำถามที่ ๒</u> ปัจจุบันอัตราส่วนแพทย์หนึ่งคนกับจำนวนประชากรของไทยอัตราส่วนเป็นอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

<u>คำตอบที่ ๒</u> ปัจจุบันประเทศไทยมีแพทย์ที่ขึ้นทะเบียนต่อแพทยสภาที่ยังมีชีวิตอยู่ ๓๗,๖๕๙ คน มีประชากรตามการคาดประมาณของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๖๖.๘๕๖ ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนแพทย์ ๑ คนต่อประชากร ๑,๗๘๐ คน

<u>คำถามที่ ๓</u> ปัจจุบันในโรงพยาบาลของรัฐขาดแคลนแพทย์หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

<u>คำตอบที่ ๓</u> ประเทศไทยยังคงมีปัญหาการขาดแคลนแพทย์และมีการกระจายแพทย์ที่ไม่เหมาะสมในพื้นที่ชนบท ซึ่งปัจจุบันมีแพทย์ที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาลในสังกัดทั่วประเทศ ๙,๖๐๒ คน แต่มีแพทย์ลาออกจากราชการปีละ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ คน โดยการแก้ไขไม่สามารถทำได้ในเวลาอันสั้น เนื่องจากการผลิตแพทย์ ๑ คน ใช้เวลา ๖ ปี

ในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์ของประเทศ กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย จัดทำโครงการผลิตแพทย์เพิ่มของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามความต้องการของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๖ ซึ่งจะสามารถผลิตแพทย์เพิ่มได้จำนวน ๑๐,๖๗๘ คน

แยกเป็นการผลิตโดยสถาบันผลิตแพทย์ของกระทรวงศึกษาธิการ ๖,๘๗๑ คน และโครงการผลิตแพทย์เพื่อชาวชนบท ๓,๘๐๗ คน

ในส่วนของโครงการผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท มหาวิทยาลัย ๗ แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีแพทย์จบจากโครงการ ฯ ไปแล้ว ๑,๔๐๒ คน และยังคงทำงานในพื้นที่สำหรับแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่ขาดแคลนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมถึงภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

การขาดแคลนแพทย์เป็นปัญหาเรื้อรังที่สำคัญมาก ทั้งการขาดแคลน และการกระจายไม่เหมาะสม จากข้อมูลสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๐ ทั่วประเทศมีแพทย์ ๒๒,๖๕๑ คน ยังต้องการอีก ๑๖,๐๐๐ คน ขณะนี้ แพทย์ ๑ คนต้องดูแลประชากร ๒,๗๗๘ คน ขณะที่มาตรฐานกำหนดไว้ที่ ๑ ต่อ ๑,๕๐๐ คน โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือแพทย์ทำงานหนักมาก ต้องดูแลประชากร ๑ ต่อ ๕,๓๐๘ คน ภาคเหนือดูแล ๓,๒๗๙ คน ภาคใต้ดูแล ๓,๓๕๔ คน ภาคกลางดูแล ๒,๖๘๓ คน กรุงเทพมหานครดูแลประชากรเพียง ๘๕๐ คน ส่งผลให้คนไทยได้รับการดูแลโดยบุคลากรทางสุขภาพไม่เท่าเทียมกัน แต่ละปีมีแพทย์จบใหม่เข้าสู่ระบบประมาณ ๑,๕๐๐ คน จำแนกเป็นจากมหาวิทยาลัยประมาณ ๑,๒๐๐ คน และจากโครงการผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท ๓๐๐ คน ส่วนโควตาหนึ่งอำเภอหนึ่งแพทย์อยู่ระหว่างการผลิต ขณะเดียวกันมีแพทย์ลาออกจากระบบอยู่ตลอดเวลาปีละประมาณ ๘๐๐ - ๑,๐๐๐ คน สาเหตุจากภารกิจของงานด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมป้องกันโรค การฟื้นฟูสภาพและงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่หนักมาก ค่าตองแทนไม่เหมาะสม ขาดขวัญกำลังใจจากความเสี่ยงต่อคดีอาญาและคดีแพ่งอันเกิดจากการถูกฟ้องของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการโดยเฉพาะโรงพยาบาลชุมชน ๗๐๐ แห่งทั่วประเทศมีแพทย์เพียง ๒,๙๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นแพทย์ที่อยู่ระหว่างทำงานใช้ทุน ซึ่งอยู่เพียง ๑ ปี ก็ขอย้ายหรือลาออก